

Taaltechnologie & Taalredactie

1. Het interview

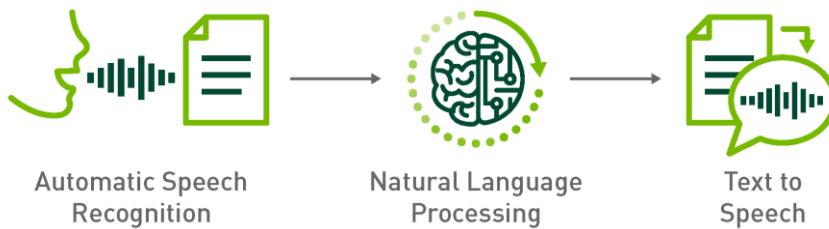
Mondelinge teksten herschrijven voor een specifiek doelpubliek

1

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 1. Speech-to-text (AI)

2

1. Speech-to-text (AI)

replicate.com/openai/whisper?prediction=qdrxkzbbayeggpl3pwq7gsuaq

Explore Pricing Docs Blog Changelog Sign in **Get started**

openai / whisper

Convert speech in audio to text

Public 3.9M runs GitHub Paper License

Demo API Examples README Versions (4d507972)

Input

Form Node.js Python Elxir HTTP

Reset Run

Output

Preview JSON

```
segments
  "seek": 0,
  "text": " Super geprobeerd om hier terug te
zijn.",
  "start": 4,
  "tokens": [
```

3

1. Speech-to-text (AI)

replicate.com/openai/whisper?prediction=qdrxkzbbayeggpl3pwq7gsuaq

Explore Pricing Docs Blog Changelog Sign in **Get started**

This version only supports Whisper-large-v3.
Default: "large-v3"

transcription string

plain text

Choose the format for the transcription
Default: "plain text"

translate boolean
Translate the text to English when set to True

language string

af

language spoken in the audio, specify None to perform language detection

temperature number

0

Reset Run

transcription

Vollà. Nee, maar... Super geprobeerd om hier terug te zijn. Als ik binnenkwam en de grote poort opendoen, alleen dan krijgen ze het gevoel, ondanks dat het 25 jaar geleden is, of meer zelf, krijgen ze het gevoel van ook klik. En dan staan wachten aan de directeur, zijn bureau. Dat is ook al iets dat je normaal niet graag doet. Maar dat was nu wel naar veel plezier. Ik ben afgestudeerd hier in 1998. En eigenlijk ben ik hier terechtgekomen, want ik woonde absoluut niet in de buurt. Nu trouwens wel. Ik ga niet te veel vertellen, want anders moet je je niets vragen. Nu woon ik hier in Nereelbeek in Botelage, dus dat is niet zo ver. Maar ik woonde in Le Vendeghem vroeger. Daarvoor zat ik in mijn lagere school op Saint-Barnabas College. Mijn eerste middelbaar ook, op Saint-Barnabas College in Gent. Maar de leraars zeiden tegen mijn ouders dat ik geen zin in het gat had. Dat ik... Ja. Ik kon stilzitten. Dat ik misschien

detected_language

dutch

Generated in 20 minutes

Zie Smartschool

4

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 2. Kies jouw medium en doelpubliek

5

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 2. Kies jouw medium en doelpubliek

6

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 3. Selecteer vragen

Schrijven is schrappen!

Reflectie

Analyseer de taal van Whisper AI.

- Welke (talige) zaken vallen er op?
- Welke verschillen tussen mondeling en schriftelijke taal zie je?
- Welke taalfouten maakt Whisper?

7

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 4. Eindproduct

- Maximale lengte = 2 pagina's (lettertype Arial, 11)
- Voeg foto's toe
- Bedenk een aantrekkelijke titel, tussentitels, quotes ...
- Lees na op taal- en typfouten.

**RAVING GEORGE
OVER HAAR LEESKRIEBELS**

"Mij zul je niet snel betrappen met 'Twilight'!"

Wat zijn dat voor vragen

Cult. Vraagt iemand elke week, de hele week lang, naar zijn of haar zomerse voorkeuren en gewoonten. Deze week: dj en producer Charlotte de Witte, die zich als Raving George opwerkte tot een van de bekendste namen in de Belgische technoscène. Onlangs kreeg ze een gouden plaat voor 'You're Mine', haar hitingle met Oscar & The Wolf. Zaterdag speelt ze op Pukkelpop.

Welke boeken liggen klaar om deze zomer gelezen te worden?
"Twee boeken: *Thinking, Fast and Slow* van Daniel Kahneman en *Kapitaal in de 21ste eeuw* van Thomas Piketty. Het eerste gaat over tragere denkprocessen om tot een beter compromis te komen. Het ander gaat over economie. Klinkt saai, hè, (lacht) Ik ben geen grote lezer, maar als ik een boek vastneem, vind ik dat het moet bijdragen aan mijn persoonlijke groei. Je zult mij niet gauw betrappen met iets uit de *Twilight*-boekenreeks." (lacht)

Waar leest u die boeken het liefst?
"Eigenlijk alleen op reis. Pas dan is het voor mij mogelijk om echt tijd vrij te maken voor zaken die niet direct productief zijn. Voor het slapengaan zou ik ook wel willen lezen. Maar door het gebrek aan een nachtlampje is dat momenteel geen optie. Ik vind nu werkelijk al makanden geen enkele lamp die mij aanslaat qua design.
"Dat klinkt stom, ik weet het. Maar in IKEA vind ik ook wat pervers om veel geld naar te tellen voor zo'n ding. Het gaat uiteindelijk maar om een nachtlampje, hè, (lacht) Nu kijk ik dan maar naar tv-series voor het slapengaan."

Wat is de mooiste zin die u onlangs heeft gehoord, gelezen, geschreven?
"In het tweede seizoen van *True Detective* wordt 'Nevermind' van Leonard Cohen gebruikt als titelsong: 'I had to leave my life behind. I dug some graves you'll never find. The story's told

"Ik geloof niet dat alles aan het toeval of noodlot toe te schrijven is. Ik geloof dat je verantwoordelijk bent voor eigen daden en geluk"

with facts and lies. I had a name, but never mind."

Voor welk boek gaat u ook deze zomer jammer genoeg geen tijd hebben?
"Kapitaal in de 21ste eeuw van Thomas Piketty, vrees ik."

Wat of wie kan u tot tranen toe berouwen?
"Alles en niets, afhankelijk van de emotionele staat waarin ik verkeer. En ook niet onbelangrijk: van mijn graaf van vermoedheid."

Bent u bijgelovig? Hoe dan of waarom echt niet?
"Eigenlijk niet. Misschien geloof ik wel in voorbestemming; dat sommige mensen voorbestemd zijn om iets welbepaalds te doen of te bereiken in hun leven.
"Ik geloof niet dat alles aan het toeval of noodlot toe te schrijven is. Ik geloof dat je als persoon zelf een grote zeggenschap hebt in de richting die je leven neemt, en dat je grotendeels verantwoordelijk bent voor je eigen daden en geluk. Eigenlijk ben ik een humanist." (c)wv

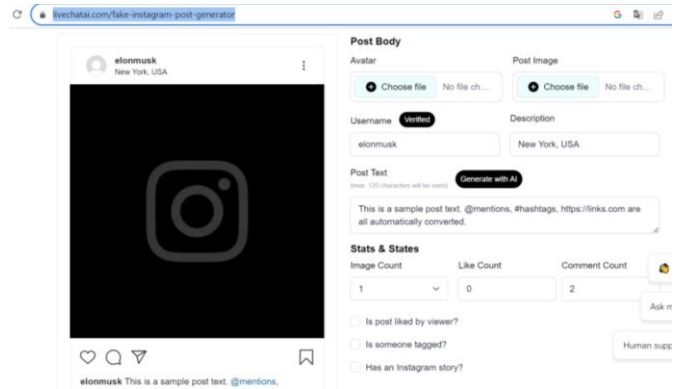
8

Interview met Cedric Van Brantegem

STAP 5. Extragram

- Bedenk een fictieve Instagrampost om jouw interview in de kijker te zetten.

- Surf naar <https://livechatai.com/fake-instagram-post-generator> en maak jouw post.

9

Interview met Cedric Van Brantegem

REFLECTIE

Hoe kan technologie de taalprofessional helpen?

REFLECTIE

Welke meerwaarde biedt de taalprofessional?

10

Taaltechnologie & Taalredactie

2. Ondertitelen en vertalen

11

1. Ondertitelen

12

Waarom?

- Anderstalige fragmenten
- Sprekers die mompelen of slecht verstaanbaar zijn
- Sprekers die dialect spreken
- Programma's waarin perfect Nederlands wordt gesproken (ondertitels = optie)
  - Inclusiviteit: duidelijkheid voor slechthorenden

NIET: korte boodschappen, aankondigingen, muziekprogramma's en programma's van Ketnet Junior

13

Soorten

1. Vertaalde ondertitels

op basis van een scenario (films, series, YouTube ...)

2. Captioning

= ondertitels in dezelfde taal als de gesproken taal
 = steeds populairder → kijken meer video zonder audio
 - blijft langer hangen

3. Closed captioning

= er wordt letterlijk weergegeven wat er gezegd wordt of wat er te horen is. (soms op basis van AI).

14

Liveondertiteling

15

Liveondertiteling

Reflectie

**Waarom is dit een job
voor een echte
taalprofessional?**

16

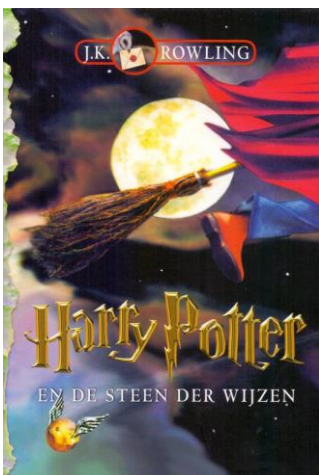

Hoe? Richtlijnen

- Er mogen **maximaal twee regels** tekst in beeld te zien zijn.
- Een regel bevat tussen de **32 en 45 tekens** (incl. spaties en leestekens).
- De tekst moet **min. 1 seconde en max. 8 seconden** in beeld te zijn.
- Wanneer je geluid hoort, moet je ondertiteling zien.
- Je moet **taalregels** respecteren:
  - zelfstandige naamwoorden moeten jij bij het werkwoord tonen en mag je niet scheiden over twee aparte beelden.

17

2. Vertalen: soorten

Literaire vertaling

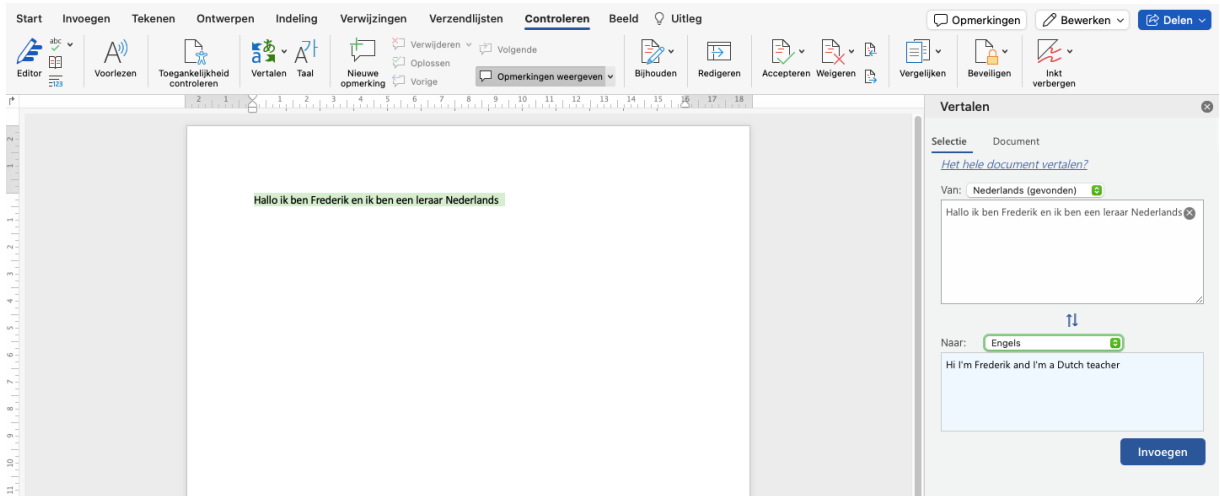
Technische vertaling

Juridisch - cultureel

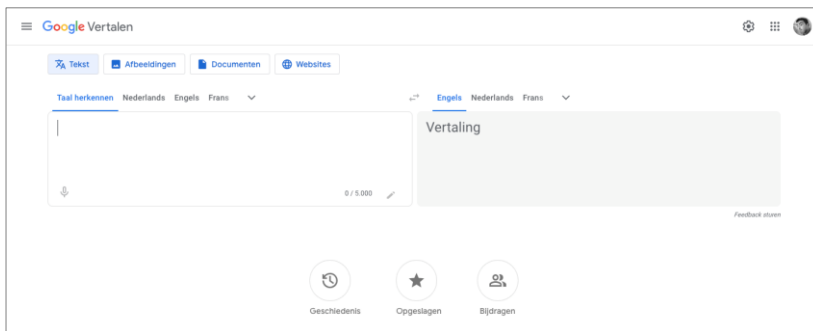
18

2. Vertaalrobots - Microsoft Translator

19

2. Vertaalrobots - Google / Chat GPT

ChatGPT

20

2. Vertaalfouten: soorten

Français ▾   Français   Anglais ▾

J'ai mangé un avocat   I ate a lawyer

Si vous souhaitez découvrir nos produits, les Conseillers Fnac du Rayon Son seront heureux de vous répondre.

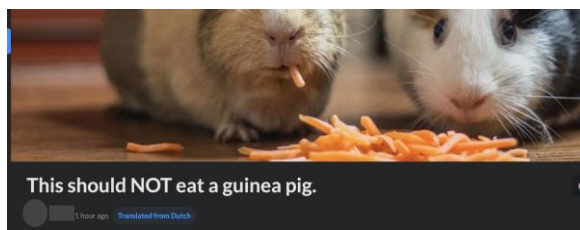
Als u wilt ontdekken onze producten, het gemeenteraadslid Fnac van het dimlicht geluid wordt je graag te woord.

Polysemie

Woordvolgorde
Polysemie
Context
Zegswijzen,
spreekwoorden

21

2. Lost in translation ...

22

2. Beroepsvertalers: een meerwaarde?

- HEBBEN ERVARING
- KENNEN DE **CONTEXT**

- KUNNEN **TAALFOUTEN** UIT DE ORIGINELE TEKST HALEN

- KUNNEN VERTALEN IN DE **STIJL** VAN DE AUTEUR

- KENNEN **CULTURELE EIGENHEDEN**, ZEGSWIJZEN, VERGELIJKINGEN, SPREEKWOORDEN

23

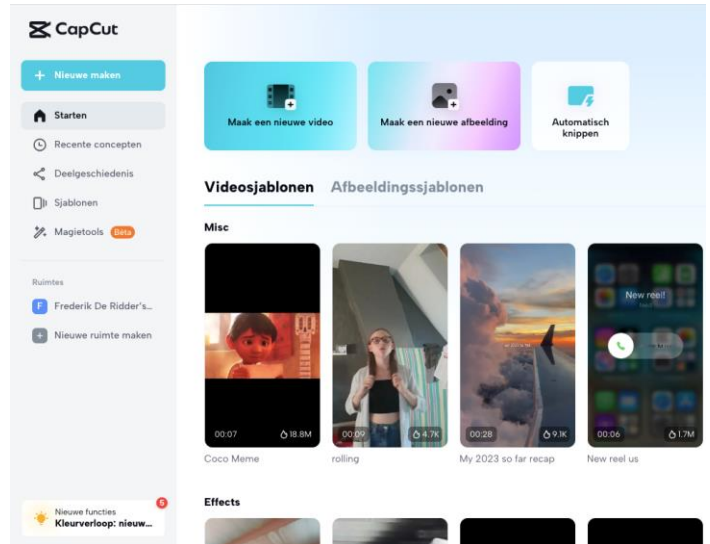
OPDRACHT

24

OPDRACHT Ondertitel jullie filmpje in het Engels

Vorbereiding

1. Surf naar CapCut.com
2. Maak een account aan.
3. Upload je filmpje.
(Pas de verhouding aan.)

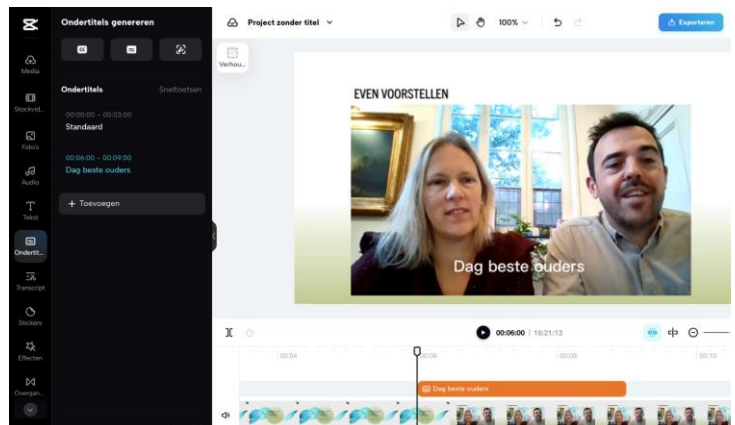

25

OPDRACHT Ondertitel jullie filmpje in het Engels

Oefening 1 - handmatig

1. Klik op Ondertitels genereren
2. Probeer eerst met Handmatig toevoegen.
3. Hou je aan de richtlijnen
(zie vorige slide)

26

OPDRACHT Ondertitel jullie filmpje in het Engels

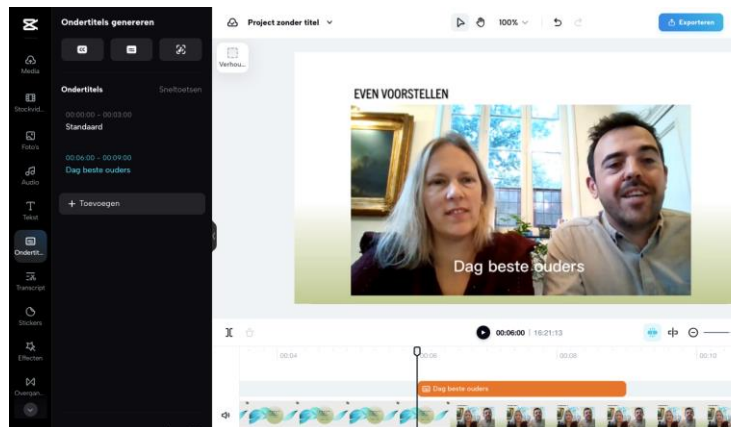
Welke moeilijkheden
ervaar je bij
handmatig vertalen?

27

OPDRACHT Ondertitel jullie filmpje in het Engels

Oefening 2: Automatisch

1. Laat de ondertitels nu automatisch genereren.
2. Kies de juiste taal.
3. Verbeter de ondertitels.

28

OPDRACHT Ondertitel jullie filmpje in het Engels

**Welke (taal)fouten
maakt de automatische
ondertiteling?**

29

REFLECTIE

**Hoe kan technologie
de taalprofessional
helpen?**

**Welke meerwaarde
heeft de
taalprofessional?**

30